

Република Србија
Врховни касациони суд
Рев 798/2015
22.10.2015. године
Београд

У ИМА НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиоца В.Б. из Н., кога заступа И.С., адвокат из Н., против тужене Републике Србије, Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављене против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3112/14 од 25.11.2014. године, у седници већа одржаној дана 22.10.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3112/14 од 25.11.2014. године.

Образложење

Делимичном пресудом Вишег суда у Нишу П 33/14 од 08.08.2014. године, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде рехабилитационог обештећења, нематеријалне штете за претрпљени страх и душевне болове, претрпљене физичке болове и повреду части и угледа због неоснованог лишења слободе исплати износ од 3.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 08.08.2014. године па до исплате. Истом пресудом одбијен је као неоснован тужбени захтев преко досуђеног, а до траженог износа од 25.000.000,00 динара и одређено да ће се о накнади тражене материјалне штете одлучити након правноснажности делимичне пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3112/14 од 25.11.2014. године преиначена је наведена пресуда Вишег суда, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: за претрпљене душевне болове због лишења слободе износ од 2.000.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 500.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 800.000,00 динара и за душевне болове због умањења општеживотне активности износ од 1.000.000,00 динара, што укупно износи 4.300.000,00 динара са законском затезном каматом од 08.08.2014. године па до исплате, док је за вишак од досуђених износа тужбени захтев одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавила ревизију тужена из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 55/14) и налази да је ревизија дозвољена и неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац рођен ... године, поручник Удбе, је пресудом Војног суда у Београду број 441/51 од 21.04.1951. године због вербалног деликта осуђен на казну строгог затвора у трајању од 14 година и губитак грађанских права у трајању од три године. Казну је издржавао у КПД Р. на Г.О. у периоду од 12.12.1950. до 12.12.1956. године. Такође је утврђено да су услови транспорта до затвора и боравак на Г.О. били нехумани, да је тужилац био изложен физичком и психичком малтретирању, непримереној исхрани и нељудским условима смештаја, изложен екстремним физичким напорима, понижавајућим облицима „преваспитавања“ и лишен контакта са породицом. Вештачењем је утврђено да је тужилац након лишења слободе трпео егзистенцијалну угроженост, да је пре живео ефекат страха јаког интензитета и акутну реакцију на стрес што је довело до менталног поремећаја трајне измене личности и трајног умањења животне активности од 15 до 20%, да је трпео душевне болове јаког интензитета и физичке болове услед преживљене тортуре све ближе описано налазом и мишљењем вештака. Тужилац се оженио непосредно пре хапшења ћерка му је рођена маја ... године, а са породицом до 1953. године није имао контакт. Тужилац је омаловажаван и након изласка из затвора. Решењем Окружног суда у Нишу Рех 15/07 од 13.07.2007. године усвојен је захтев тужиоца за рехабилитацију и утврђено да је наведена пресуда Војног суда ништава од тренутка њеног доношења и да су ништаве све њене правне последице.

На утврђено чињенично стање правилно је побијаном пресудом примењено материјално право и то одредбе члана 26. став 3. Закона о рехабилитацији и члана 200. Закона о облигационим односима делимичним усвајањем тужбеног захтева. Тужилац као рехабилитовано лице има право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе у складу са Законом којим се уређују облигациони односи. Како је тужилац шест година провео на издржавању казне у нехуманим условима, изложен тортури и лишен породице досуђена накнада представља правичну сатисфакцију за претрпљене душевне болове.

Нису основани наводи ревизије да је накнада досуђена у превисоком износу и да нису правилно вредновани дужина боравка тужиоца у затвору, затворски услови и породичне прилике тужиоца. Напротив побијаном одлуком другостепени суд је правилно ценио све релевантне околности конкретног случаја досуђујући правичну накнаду при чему је водио рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи и да се накнадом не погодује тежњама, које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Стога наводи ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа–судија
Миломир Николић,с.р.**